Primă instanţă: Judecătoria Chișinău (sediul central) (jud. Natalia Iordachi)
Dosarul nr. 2ri-436/23
2-19112376-02-2ri-13072023

D E C I Z I E

24 octombrie 2023 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componenţa sa:
Preşedintele ședinței, judecător Clim Eugeniu
Judecătorii Iorgov Steliana
Cojocaru Olga

examinând, fără participarea părților, recursul declarat de către administratorul autorizat al S.R.L. "Serpantinix"- Cergă Mihail,

la cererea administratorului autorizat Cergă Mihail cu privire la încasarea din contul administratorului statutar al S.R.L. „Serpantinix”, ***** a remunerației pentru îndeplinirea funcției de lichidator al S.R.L. „Serpantinix” și a cheltuielilor suportate,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 16 mai 2023, prin care cererea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La data de 23 martie 2016 creditorul S.R.L. ”Rodals” a depus cerere introductivă față de debitorul S.R.L. ”Serpantinix” privind intentarea procedurii de insolvabilitate.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28.03.2016 a fost admisă cererea introductivă depusă de creditorul S.R.L. ”Rodals” cu privire la intentarea procedurii de insolvabilitate față de debitorul Societatea cu răspundere limitată ”Serpantinix”.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2016 s-a constatat insolvabilitatea debitorului Societatea cu răspundere limitată ”Serpantinix” şi s-a dispus iniţierea procedurii simplificată a falimentului față de debitorul Societatea cu răspundere limitată ”Serpantinix”, în calitate de lichidator a fost desemnat administratorul autorizat Cergă Mihail, deținătorul autorizaţiei nr. 67 din 14 ianuarie 2015 eliberată de Ministerul Justiţiei al RM.

Prin Legea nr. 254 din 01 decembrie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (în vigoare din 05 ianuarie 2018), s-a modificat art. 355 din Codul de procedură Civilă RM, stabilindu-se competența judecătoriilor la examinarea cauzelor de insolvabilitate. Ca urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău, din 12 februarie 2018 s-a transmis cauza de insolvabilitate intentată față de debitorul Societatea cu răspundere limitată ”Serpantinix”, la cerere introductivă depusă de creditorul S.R.L. ”Rodals” pentru a fi examinată în continuare după competență, instanței de drept comun de primul nivel – Judecătoria Chișinău.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 03 mai 2018, a primit în procedură cauza cu privire la intentarea procedurii de insolvabilitate debitorului SRL ”Serpantinix”.

La data de 15 martie 2023 lichidatorul S.R.L. ”Serpantinix”, Cergă Mihail a depus în instanța de insolvabilitate cerere privind încasarea remunerației pentru toată perioada de îndeplinire a funcției de lichidator al S.R.L. ”Serpantinix”.

În susținerea cererii a invocat că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2016 s-a constatat insolvabilitatea debitorului S.R.L. ”Serpantinix”, s-a intentat procesul faliment simplificat, a fost desemnat în calitate de lichidator Cergă Mihail.

A menționat că, a deținut funcția de lichidator al debitorului insolvabil S.R.L. ”Serpantinix” în perioada cuprinsă între 16 noiembrie 2016 (data intentării procesului de insolvabilitate) și 15 noiembrie 2022 (data lă care a fost emisă decizia în privința cererii de atragere la răspundere subsidiară).

A invocat că, în privința cuantumului remunerației pentru perioada de administrare a debitorului în concordanță cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 743 din 11 iunie 2002 și anexei nr.4 Hotărârea de Guvern nr. 743 din 11.06.2002, pentru conducătorii de întreprinderi coeficientul de multiplicare este de la 6 până la 8.

Statuează că, sub incidența acestor acte normative, se încadrează și activitatea de administrare a întreprinderii insolvabile de către administratorul autorizat în perioada de administrare, ceea ce presupune că administratorului autorizat urmează să i se achite și remunerația pentru exercitarea atribuțiilor sale în perioada de administrare a debitorului cuprinse în perioadele 16 noiembrie 2016 – 15 noiembrie 2022. Mai mult ca atât, potrivit art. 70 alin. (3) din Legea Insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2011, cuantumul onorariului fix al administratorului/lichidatorului nu poate fi mai mic de coeficientul mediu de multiplicare recomandat pentru stabilirea salariului de funcție al conducătorilor încadrați în unități care nu aplică sistemul de salarizare bazat pe rețeaua tarifară unică de salarizare, înmulțit la cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unitățile cu autonomie financiară.

Lichidatorul S.R.L. ”Serpantinix”, Cergă Mihail solicită încasarea remunerație pe perioada de cinci luni care constituie suma de 91920.00 lei: februarie 2019 – (2 610.00 lei *6,00 = 15 660.00 lei); iunie 2020 – (2 775.00 lei * 6,00 = 16 650.00 lei); octombrie 2020 – (2935.00 lei * 6,00 = 17 610 lei); aprilie 2022 – (3500.00 lei * 6,00 = 21 000.00 lei); octombrie 2022 – (3 500.00 lei * 6,00 = 21 000.00 lei).

În susținerea cererii a invocat prevederile 25 alin. (6) și art. 70 alin. (3) din Legea Insolvabilității, potrivit cărora, cuantumul de remunerare a administratorului provizoriu nu poate fi mai mic de coeficientul minim de multiplicare, iar pentru îndeplinirea funcțiilor de lichidator, cuantumul nu poate fi mai mic de coeficientul mediu de multiplicare, recomandat pentru stabilirea salariilor de funcție ale conductorilor încadrați în unitățile ce nu aplică sistemul de salarizare bazat pe rețeaua tarifară unică de salarizare înmulțit la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real la unitățile cu autonomie financiară.

Totodată, invocă că în conformitate cu art. 70 alin. (13) din Legea Insolvabilității, în cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum și compensarea cheltuielilor aferente se trec in mod solidar prin încheiere judecătorească, în obligația organelor de conducere ale debitorului consemnate la art. 247.

În temeiul celor invocate a solicitat, admiterea cererii privind încasarea remunerației pentru toată perioada de îndeplinire a funcției de lichidator al S.R.L. "Serpantinix", cuprinsă între 16 noiembrie 2016-15 noiembrie 2022.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 16 mai 2023, a fost respinsă cererea administratorului autorizat Cergă Mihail cu privire la încasarea din contul administratorului statutar al S.R.L. „Serpantinix", ***** a remunerației pentru îndeplinirea funcției de lichidator al S.R.L. „Serpantinix" in mărime de 91 920 lei și a cheltuielilor suportate.

Nefiind de acord cu actul judecătoresc emis, la data de 24 mai 2023, administratorul autorizat al S.R.L. "Serpantinix", Cergă Mihail a declarat recurs nemotivat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 16 mai 2023, iar la data de 14 august 2023 a depus recursul motivat.

În argumentarea cererii de recurs invocă că, remuneraţia administratorului/lichidatorului nu derivă din relaţii contractuale civile în care de obicei urmează a fi demonstrată culpa. Natura juridică a prestaţiei administratorului/lichidatorului în cadrul procesului de insolvabilitate este o activitate de liber profesionist de interes public. Deci nu se poate invoca şi proba culpa anumitor persoane la stabilirea şi încasarea remuneraţiei administratorului/lichidatorului.

Relevă că, conform art. 3 din Legea nr. 161 din 18 iulie 2014 cu privire la administratorii autorizaţi, administratorii autorizaţi desfăşoară o activitate de ''liber profesionist de interes public". Aceştia nu acţionează în interes personal, ci în interesul bunei desfăşurări a procesului de insolvabilitate, or Legea Insolvabilităţii, prevede în mod obligatoriu participarea administratorilor autorizaţi în procesele de insolvabilitate, fiind imposibilă derularea unui proces de insolvabilitate în lipsa acestora. Tot aici e de remarcat că nici Legea cu privire la administratorii autorizaţi şi nicio altă lege, nu prevăd că activitatea administratorului autorizat este una gratuită.

Mai mult, art. 66 alin. (1) lit. e) al Legii Insolvabilităţii prevede expres dreptul administratorului insolvabilităţii şi lichidatorului la primirea remuneraţiei în modul stabilit de lege. Iar art. 32 şi 70 din respectiva lege prevăd modalitatea, dar şi cercul de persoane de la care această remuneraţie poate fi încasată în cazul lipsei masei debitoare.

Notează că, remuneraţia pentru executarea funcţiei de administrator sau lichidator în cadrul cauzelor de insolvabilitate este unica sursă de existenţă a unui administrator autorizat, or această specialitate este concepută anume pentru activitatea în cadrul proceselor de insolvabilitate.

Punctează că, legiuitorul naţional a reglementat expres la art. 66 alin. 1 lit. e) din Legea Insolvabilităţii dreptul administratorului insolvabilităţii şi lichidatorului la primirea remuneraţiei în modul stabilit de lege. Astfel, dreptul de a fi remunerat pentru activitatea realizată în cadrul procesului de insolvabilitate fiind conferit de legiuitor, a creat o ''aşteptare legitimă" a administrtomlui/lichidatorului de a fi remunerat pentru munca realizată în cadrul procesului de insolvabilitate, constituind un drept patrimonial al acestuia.

Prin urmare, aşteptarea legitimă de a obţine o remuneraţie pentru munca sa beneficiază de protecţia oferită de art. 1 din Protocolul 1 al CEDO. Instanţa urmează să interpreteze că remuneraţia administratorului autorizat reprezintă un "bun", iar interesul administratorului autorizat, care participă în cadrul unui proces de insolvabilitate, este obţinerea în proprietate sa a acestui bun. Strict în cazul de faţă, exercitând atribuţiile de administrator al insolvabilităţii/lichidator, administratorul autorizat, în temeiul dreptului reglementat expres

de legiuitor este interesat şi este justificat să-şi revendice acest drept în cadrul procesului de insolvabilitate.

La fel, art. 43 alin. (1) din Constituţia Republicii Moldova prevede că orice persoană are dreptul la muncă, dar şi la dreptul de a fi remunerat pentru munca depusă.

Remarcă că, statuînd dreptul lichidatorului de primire a remuneraţiei pentru executarea acestei funcții în cadrul procedurii simplificate a falimentului, legiuitorul nu a prevăzut modalittea de încsare a remuneraţiei lichidatorului. Totuşi, pentru a nu încărca dreptul la remuneraţie, instanţa de insolvabilitate, urmează să stabilească cuantumul remuneraţiei administratorului autorizat pentru executarea funcţiei de lichidator sub forma ’’onorariului fix”, aplicînd aceleaşi reguli, prevăzute de art. 70 alin (3) din Legea Insolvabilităţii, luînd ca bază cuantumul minim garantat al salariului din sectorul real la unităţile cu autonomie financiară. Iar coeficientul va fi stabilit de instanţa de insolvabilitate în dependenţă de complexitatea cauzei şi de volumul de lucru.

Astfel la caz, conform informaţiei din cadrul dosarului de bază, faţă de SRL ’’Serpantinix” a fost iniţiată procedura falimentului simplificat, ce denotă faptul că entitatea nu dispune de bunuri.

Indică că, cu toate că lichidatorul a solicitat încasare remuneraţiei din contul lui ***** în sumă de 91920.00 lei, instanţa a dispus respingerea cererii, or lichidatorul avea dreptul la remuneraţiei pe o perioadă de minim 3 luni.

Solicită admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Chişinău (sediul central) din 16 mai 2023, și emiterea unei noi decizii, prin care să fie admisă cererea privind stabilirea şi încasarea remuneraţiei şi a cheltuielilor procesului de insolvabilitate din contul membrului organului de conducere al SRL Serpantinix - ***** în beneficiul administratorului autorizat Mihail Cergă în sumă totală de 91920,00 lei.

Conform art. 8 alin. (2) din Legea insolvabilității, nr. 149 din 29 iunie 2012, încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile de la data comunicării și numai în cazurile expres prevăzute de prezenta lege. Termenul de recurs, precum și recursul declarat nu suspendă executarea încheierilor instanței de insolvabilitate.

Din actele cauzei rezultă că, încheierea recurată au fost emisă la data de 16 mai 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 24 mai 2023.

Prin urmare, recursul declarat de către administratorul autorizat al S.R.L. "Serpantinix", Cergă Mihail împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 16 mai 2023, se consideră depus în termen.

Analizând legalitatea şi temeinicia încheierilor contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererile de recurs şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră recursul întemeiat şi care urmează a fi admis, din următoarele motive.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvabilitate se desfăşoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Conform art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanţa de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

Din actele cauzei rezultă cert că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 30 mai 2016, s-a constatat insolvabilitatea debitorului Societatea cu răspundere limitată ”Serpantinix” şi s-a dispus iniţierea procedurii simplificate a falimentului față de debitorul Societatea cu răspundere limitată ”Serpantinix”, în calitate de lichidator a fost desemnat administratorul autorizat Cergă Mihail.

La data de 15 martie 2023, lichidatorul Cergă Mihail a depus în instanța de insolvabilitate cerere privind încasarea remunerației pentru toată perioada de îndeplinire a funcției de lichidator al S.R.L. ”Serpantinix”.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 16 mai 2023, a fost respinsă cererea administratorului autorizat Cergă Mihail cu privire la încasarea din contul administratorului statutar al S.R.L. „Serpantinix”, ***** a remunerației pentru îndeplinirea funcției de lichidator al S.R.L. „Serpantinix” în mărime de 91 920 lei și a cheltuielilor suportate.

În argumentarea soluției emise de către instanța de insolvabilitate a conchis că, la materialele cauzei lipsesc probe care să confirme culpa membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil S.R.L. „Serpantinix”, ***** în cauzarea stării de insolvabilitate a debitorului S.R.L. „Serpantinix”.

Colegiul judiciar apreciază critic concluzia instanței de insolvabilitate, or aceasta are un caracter eronat, emisă fără a se ține cont de circumstanțele cauzei, dar și de prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În motivarea concluziei, Colegiul judiciar notează că, în conformitate cu art. 52 alin. (1) lit. b) din Legea insolvabilității, cheltuielile procesului de insolvabilitate includ remuneraţia şi cheltuielile administratorului provizoriu, ale administratorului insolvabilităţii/ lichidatorului, dacă au fost prevăzute.

Astfel, materialele cauzei denotă faptul că, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 16 mai 2023, a fost respinsă cererea lichidatorului Cergă Mihail cu privire la aprobarea și încasarea de la membrul organelor de conducere a debitorului S.R.L. „Serpantinix”, în persoana administratorului statutar ***** a remuneraţiei pentru perioada exercitării atribuțiilor de lichidator.

În conformitate cu prevederile art. 70 alin. (1) ,(2), (4), (12), (13) al Legii insolvabilităţii, pentru îndeplinirea funcţiilor, administratorul/lichidatorul are dreptul la remuneraţie şi la compensarea cheltuielilor aferente. Remuneraţia administratorului/lichidatorului se constituie din onorarii fixe şi onorarii de succes sub formă procentuală şi se achită în monedă naţională, inclusiv în cazul în care remuneraţia se determină în funcţie de creanţe/sume în valută străină. Onorariul fix stabilit pentru administrator/lichidator se plăteşte lunar din patrimoniul debitorului. Cheltuielile aferente procedurii instituite prin prezenta lege, inclusiv cheltuielile de publicare, notificare, convocare şi comunicare a actelor de procedură efectuate de către administrator/lichidator vor fi suportate din patrimoniul debitorului. În cazul în care se constată că debitorul nu dispune de bunuri sau că bunurile lui nu pot acoperi cheltuielile procedurii de insolvabilitate sau ale procedurii falimentului, achitarea onorariului fix administratorului/lichidatorului, precum şi compensarea cheltuielilor aferente se trec în mod solidar, prin încheiere judecătorească, în obligaţia organelor de conducere ale debitorului consemnate la art.247.

Conform art.3 din Legea nr.161 din 18 iulie 2014 cu privire la administratorii autorizați, administratorii autorizați desfășoară o activitate de „liber profesionist de interes public”. Aceștia nu acționează în interes personal, ci în interesul bunei desfășurări a procesului de insolvabilitate, or Legea insolvabilității, prevede în mod obligatoriu participarea administratorilor autorizați în procesele de insolvabilitate, fiind imposibilă derularea unui proces de insolvabilitate în lipsa acestora.

Mai mult, art.66 alin.(1) lit. e) Legea insolvabilității, prevede expres dreptul administratorului insolvabilității și lichidatorului la primire a remunerației în modul stabilit de lege.

Iar art.32 și 70 din Legea insolvabilității prevăd modalitatea, dar și cercul de persoane de la care această remunerație poate fi încasată în cazul lipsei masei debitoare. De fapt, remunerația pentru executarea funcției de administrator sau lichidator în cadrul cauzelor de insolvabilitate este unica sursă de existență a unui administrator autorizat, or această specialitate este concepută anume pentru activitatea în cadrul proceselor de insolvabilitate.

Cum rezultă din materialele cauzei, potrivit informației din Registrul de stat al persoanelor juridice, în calitate de administrator și asociat unic al S.R.L. „Serpantinix” la data intentării procesului de insolvabilitate figura *****. Iar în speță, s-a constatat că debitorul nu deține careva bunuri sau mijloace financiare pentru a acoperi cheltuielile procesului, considerent din care, față de acesta a fost intentată procedura simplificată a falimentului.

În continuare Colegiul reține că, conform Hotărârii Guvernului RM nr. 165 din 09 martie 2010, modificată prin hotărârea Guvernului RM nr. 396 din 25 aprilie 2018, începând cu 01 mai 2018, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real se stabilește în mărime de 15,44 lei pe oră, sau 2 610 lei pe lună, calculat pentru un program complet de lucru în medie de 169 de ore pe lună.

Potrivit Hotărârii Guvernului RM nr. 165 din 09 martie 2010, modificată prin hotărârea Guvernului RM nr. 232 din 24 aprilie 2019, începând cu 01 mai 2019, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real se stabilește în mărime de 16,42 lei pe oră, sau 2 775 lei pe lună, calculat pentru un program complet de lucru în medie de 169 de ore pe lună.

Potrivit Hotărârii Guvernului RM nr. 165 din 09 martie 2010, modificată prin hotărârea Guvernului RM nr. 922 din 22 decembrie 2020, începând cu 1 ianuarie 2021, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real se stabilește în mărime de 17,37 lei pe oră, sau 2 935 de lei pe lună, calculat pentru un program complet de lucru în medie de 169 de ore pe lună.

Conform Hotărârii Guvernului RM nr. 165 din 09 martie 2010, abrogată prin hotărârea Guvernului 670 din 29 septembrie 2022, începând cu 1 aprilie 2022, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real se stabilește în mărime de 20,71 lei pe oră, sau 3 500 de lei pe lună, calculat pentru un program complet de lucru în medie de 169 de ore pe lună.

Concomitent, instanţa de recurs atestă că, coeficientul mediu prevăzut pentru conducătorii unităţii conform anexei nr. 4 a Hotărârii Guvernului nr. 743 din 11 iunie 2002 cu privire la salarizarea angajaţilor din unităţile cu autonomie financiară este ”6”, având în vedere că coeficientul minim este ”4” iar coeficientul maxim ”8”.

Reieșind din conținutul cererii depuse, se constatată că lichidatorul Cergă Mihail, solicită onorariul și cheltuielile procesului pentru perioada de activitate în calitate de lichidator, de la data intentării procesului de insolvabilitate 30 mai 2016 și până la data de 15 noiembrie 2022 (data la care a fost emisă decizia în privința cererii de atragere la răspundere subsidiară. Totodată, Colegiul atestă că, necătând la faptul că Cergă Mihail a exercitat funcția

de lichidator al S.R.L. „Serpantinix” o perioadă de 6 ani, acesta solicită remunerație pe perioada de cinci luni care constituie suma de 91920,00 lei, după cum urmează: februarie 2019 – (2 610.00 lei *6,00 = 15 660.00 lei); iunie 2020 – (2 775.00 lei * 6,00 = 16 650.00 lei); octombrie 2020 – (2935.00 lei * 6,00 = 17 610 lei); aprilie 2022 – (3500.00 lei * 6,00 = 21 000.00 lei); octombrie 2022 – (3 500.00 lei * 6,00 = 21 000.00 lei).

Colegiul judiciar, consideră necesar de a admite parțial cererea lichidatorului Cergă Mihail cu privire la aprobarea şi încasarea remuneraţiei pentru exercitarea funcției de lichidator S.R.L. „Serpantinix”, și de a încasa suma de 50 000 lei, cu titlu de remuneraţie în urma exercitării funcției de lichidator, or analizând complexitatea și perioada efectiv lucrată de lichidator al debitorului S.R.L. „Serpantinix”- Cergă Mihail, instanța de recurs consideră că suma de 50 000 lei este un cuantum real, rezonabil și necesar.

Din considerentul că, la moment, debitorul nu mai dispune de bunuri care pot fi incluse în masa debitoare, instanța consideră că cererea lichidatorului– Cergă Mihail privind trecerea remunerației în obligația organelor de conducere ale debitorului urmează a fi admisă, și dispusă încasarea sumei de 50 000 lei din contul administratorului debitorului insolvabil S.R.L. „Serpantinix” – *****, cu titlu de remuneraţie în urma exercitării funcției de lichidator.

În continuare, Colegiul va aprecia critic concluzia instanței de fond precum că, la materialele cauzei lipsesc probe care să confirme culpa lui ***** în cauzarea stării de insolvabilitate a debitorului S.R.L. „Serpantinix”, invocând pct. 79 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 16 din 09 iunie 2020 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 70 alineatele (3) și (13) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

La acest aspect, instanța de recurs punctează că, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 16 din 09 iunie 2020 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 70 alin. (3) și (13) din Legea insolvabilității , s-au declarat constituționale textele „le suportă membrii organelor de conducere și asociații, acționarii sau membrii debitorului” din art. 32 alin. (2) și „în obligația organelor de conducere a debitorului” din art. 70 alin. (13) ale Legii insolvabilității, în măsura în care le este demonstrată culpa la apariția stării de insolvabilitate.

Reieșind din prevederile acestei hotărâri, administratorul provizoriu, administratorul insolvabilității/ lichidatorul ar putea pretinde la încasarea remunerației pentru munca depusă, în dependență de existența culpei persoanelor prevăzute expres în art. 32 alin. (2) și 70 alin. (13) din Legea insolvabilității.

Totuși, potrivit art. 3 din Legea nr. 161 din 18 iulie 2014 cu privire la administratorii autorizați, administratorii autorizați desfășoară o activitate de „liber profesionist de interes public”. Respectiv, aceștia nu acționează în interes personal, ci în interesul bunei desfășurări a procesului de insolvabilitate, or Legea insolvabilității, prevede în mod obligatoriu participarea administratorilor autorizați în procesele de insolvabilitate, fiind imposibilă derularea unui proces de insolvabilitate în lipsa acestora.

Colegiul remarcă faptul că potrivit articolului 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției Europene a Dreptului Omului, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale.

La fel, și legiuitorul național a reglementat la art. 66 alin. (1) lit. e) Legea insolvabilității expres dreptul administratorului insolvabilității și lichidatorului la primirea remunerației în modul stabilit de lege.

Astfel, dreptul de a fi remunerat pentru activitatea realizată în cadrul procesului de insolvabilitate, fiind conferit de legiuitor, s-a creat o „așteptare legitimă” a

administratorului/lichidatorului de fi răsplătit pentru munca efectiv realizată în cadrul procesului de insolvabilitate, constituind un drept patrimonial al ultimului. Prin urmare, așteptarea legitimă de a obține o remunerație pentru munca sa, beneficiază de protecția oferită de art. 1 din Protocolul nr. 1 al CEDO.

Subsecvent, Colegiul susține că, remunerația administratorului autorizat reprezintă un „bun", iar interesul administratorului autorizat, care participă în cadrul unui proces de insolvabilitate este obținerea în proprietatea sa acestui bun. La caz, exercitând atribuțiile de lichidator, administratorul autorizat, în temeiul dreptului reglementat expres de legiuitor este interesat și este justificat să-și revendice acest drept în cadrul procesului de insolvabilitate.

La soluționarea chestiunii de încasarea a remunerației administratorului autorizat pentru munca depusă în cadrul procesului de insolvabilitate, din perspectiva art. 54 din Constituția Republicii Moldova apare un conflict de drepturi. Unul este dreptul de proprietate al persoanelor fizice indicate art. 32 alin. (2) și 70 alin. (13) din Legea insolvabilității. Alt drept, situat de cealaltă parte a conflictului, dreptul de proprietate al administratorului autorizat, care participă în cadrul procesului de insolvabilitate.

Astfel, în cazul admiterii cererii de încasare a remunerației, va exista problema unei ingerințe în dreptul de proprietate al persoanelor fizice, indicate la art. 32 alin. (2) și 70 alin. (13) din Legea insolvabilității, iar în cazul respingerii cererii de încasare a remunerației va apărea problema lezării dreptului de proprietate al administratorului autorizat.

Analizând echilibru dintre aceste două drepturi concurente, Colegiul consideră că în speța dedusă judecății prevalează dreptul de proprietate al administratorului autorizat. În argumentarea acestei poziții, Colegiul menționează că, potrivit art. 1 alin. (1) din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, antreprenoriatul este activitatea de fabricare a producției, executare a lucrărilor și prestare a serviciilor, desfășurată de cetățeni și de asociațiile acestora în mod independent, din proprie inițiativă, în numele lor, pe riscul propriu și sub răspunderea lor patrimonială cu scopul de a-și asigura o sursă permanentă de venituri. Deci, persoana care a hotărât să practice antreprenorialul este conștientă că poate surveni și starea de insolvabilitate din care motive obiective, care nu depind de el personal, dar totuși își asumă acest risc. În viziunea Colegiului, termenul „pe riscul propriu" include și riscul de a suporta cheltuielile legate de procesul de insolvabilitate, în cazul survenirii acesteia, după cum o face în situația când societatea este lichidată, conform normelor prevăzute de Codul civil, ci nu potrivit Legii insolvabilității.

O situație opusă o identificăm în cazul încasării remunerației administratorului autorizat pentru munca efectuată în cadrul cauzei de insolvabilitate. În primul rând obligativitatea participării administratorului statutar în cadrul unui proces de insolvabilitate este prevăzută de Legea insolvabilității. Conform prevederilor legislației în vigoare, candidatura administratorului provizoriu, la etapa provizorie, este propusă de creditorul care depune cererea introductivă. Creditorul sau debitorul, care a depus cererea introductivă propune candidatura administratorului insolvabilității sau a lichidatorului. În cazul când astfel de propuneri din partea persoanelor care au depus cereri introductive nu survin, instanța desemnează din oficiu candidatura unui administrator al insolvabilității/lichidator.

Însă, nici într-o situație din cele relevate supra, nu se solicită consimțământul administratorului autorizat, acesta fiind obligat de a executa diferite funcții în cadrul unui proces de insolvabilitate, în baza actelor de dispoziție (încheierii de admitere spre examinare a cererii introductive sau a hotărârii de admitere cererii introductive). Astfel, în cazul când nu vor fi identificate persoane culpabile în survenirea insolvabilității, remunerația

administratorului autorizat nu va fi achitată, la fel ca și cheltuielile suportate pe parcursul desfășurării procesului de insolvabilitate.

Din considerente expuse supra, Colegiul consideră că, încasarea remunerației administratorului autorizat doar în cazul stabilirii culpei persoanei în apariția stării de insolvabilitate de la care această remunerație urmează a fi încasată, prejudiciază dreptul de proprietate al administratorilor autorizați.

Mai mult ca atât, potrivit art. 4 din Constituția RM, dispozițiile constituționale privind drepturile şi libertățile omului se interpretează şi se aplică în concordanță cu pactele şi celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

În ceea ce privește aplicarea art. 4 din Constituție, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 55 din 14 octombrie 1999 privind interpretarea unor prevederi ale art. 4 din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a statuat că: „ ...această prevedere comportă consecințe juridice, presupunând mai întâi, că organele de drept sunt în drept să aplice în procesul examinării unor cauze concrete normele dreptului internațional, acordând în caz de neconcordanță prioritate prevederilor internaționale”.

Concomitent, potrivit Hotărârii nr. 10 din 16 aprilie 2010 pentru revizuirea hotărârii nr. 16 din 28 mai 1998 cu privire la interpretarea art. 20 din Constituția RM în redacția hotărârii nr. 39 din 09 iulie 2001, Curtea Constituțională a statuat că practica jurisdicțională internațională este obligatorie pentru Republica Moldova ca stat care a aderat la Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului şi libertăților fundamentale.

Așadar, prin ratificarea Convenției europene pentru apărarea dreptului omului şi libertăților fundamentale, inclusiv prin prisma art. 46 par. 1 din Convenție, Republica Moldova şi-a asumat angajamentul de a se conforma hotărârilor definitive ale Curții în litigiile la care sunt părți şi a le invoca inclusiv în cazuri similare în vederea evitării unor altor încălcări de același gen.

În temeiul prevederilor enunțate, precum și reieșind din art. 4 al Constituției RM, art. 2 alin. (3) și art. 12 alin. (1) CPC, instanțele judecătorești naționale au obligația să aplice în mod direct, atât prevederile Convenției Europene în tot spectrul al acesteia, cât și concluziile instanței europene în orice caz concret ce este supus aprecierii lor.

Reieșind din cele expuse, Colegiul, la examinarea cererilor de încasarea a remunerației administratorului autorizat, pentru executarea funcției de administrator provizoriu, administrator la insolvabilității, lichidator va aplica direct prevederile Convenției Europene.

Astfel, dreptul de a fi remunerat pentru activitatea realizată în cadrul procesului de insolvabilitate fiind conferit de legiuitor, s-a creat o „așteptare legitimă” a administratorului/ lichidatorului de fi răsplătit pentru munca efectiv realizată în cadrul procesului de insolvabilitate, constituind un drept patrimonial al ultimului. Prin urmare, așteptarea legitimă de a obține o remunerație pentru munca sa beneficiază de protecția oferită de art. 1 din Protocolul nr. 1 al CEDO.

Din considerentele relevate supra, având în vedere că, cererea privind remunerația și compensarea cheltuielilor aferente exercitării funcției de lichidator este întemeiată, iar pentru perioada de referință, instanța de recurs a stabilit un cuantum calculat conform normelor de drept în vigoare și aplicabile speței în cauză, precum și din considerent că, la moment, debitorul nu mai dispune de bunuri care pot fi incluse în masa debitoare, Colegiul consideră oportun de a admite cererea de recurs, a casa încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 16 mai 2023 și a dispune admiterea integrală a cererii lichidatorului Cergă Mihail cu privire la aprobarea și încasarea de la membrul organelor de conducere a debitorului S.R.L.

„Serpantinix”, în persoana administratorului statutar ***** a remunerației fixe pentru perioada exercitării atribuțiilor de lichidator și a cheltuielilor aferente suportate de administratorul autorizat în procedura falimentului simplificat.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității, art. 427 lit. c), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către administratorul autorizat S.R.L. „Serpantinix” – Cergă Mihail.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 16 mai 2023, și se pronunță o nouă decizie sub formă de încheiere, prin care:

Se admite parțial cererea administratorului autorizat S.R.L. „Serpantinix” – Cergă Mihail privind aprobarea şi încasarea remunerației pentru exercitarea funcției de lichidator din contul administratorului statutar al S.R.L. „Serpantinix”, *****.

Se încasează din contul lui ***** în beneficiul administratorului autorizat Cergă Mihail, remunerația pentru exercitarea funcţiei de lichidator al S.R.L. „Serpantinix” în sumă de 50 000 lei (cincizeci mii lei).

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei, judecător Clim Eugeniu

Judecătorii Iorgov Steliana

Cojocaru Olga